

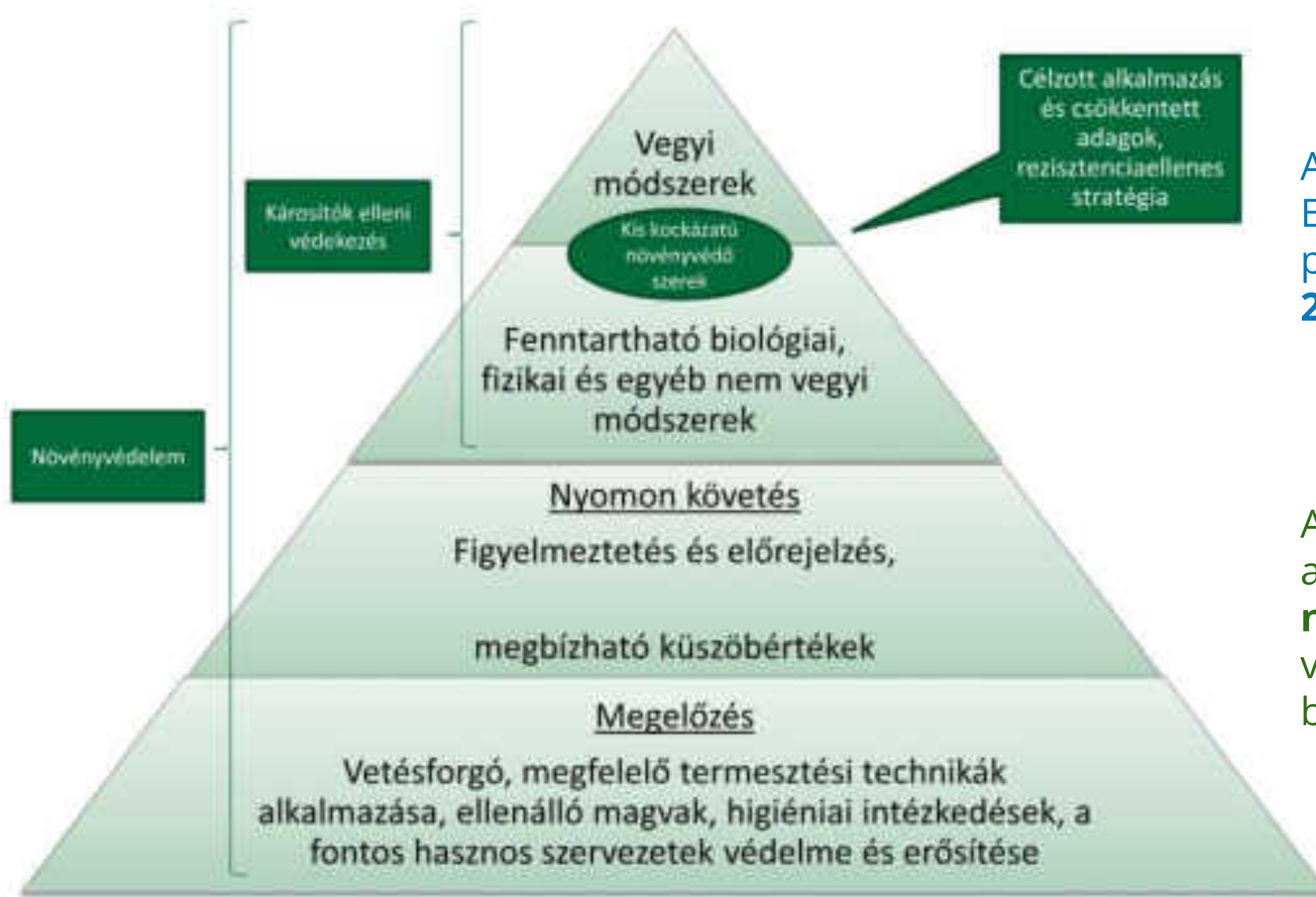
NÖVÉNYVÉDELEM KÉMIAI NÖVÉNYVÉDŐ SZEREK NÉLKÜL?!

Dr. Drexler Dóra, ügyvezető

Budapest, Növényvédelmi Klub
2024.05.07.

ÖMKi | Ökológiai Mezőgazdasági Kutatóintézet

Az integrált növényvédelem alapelvei

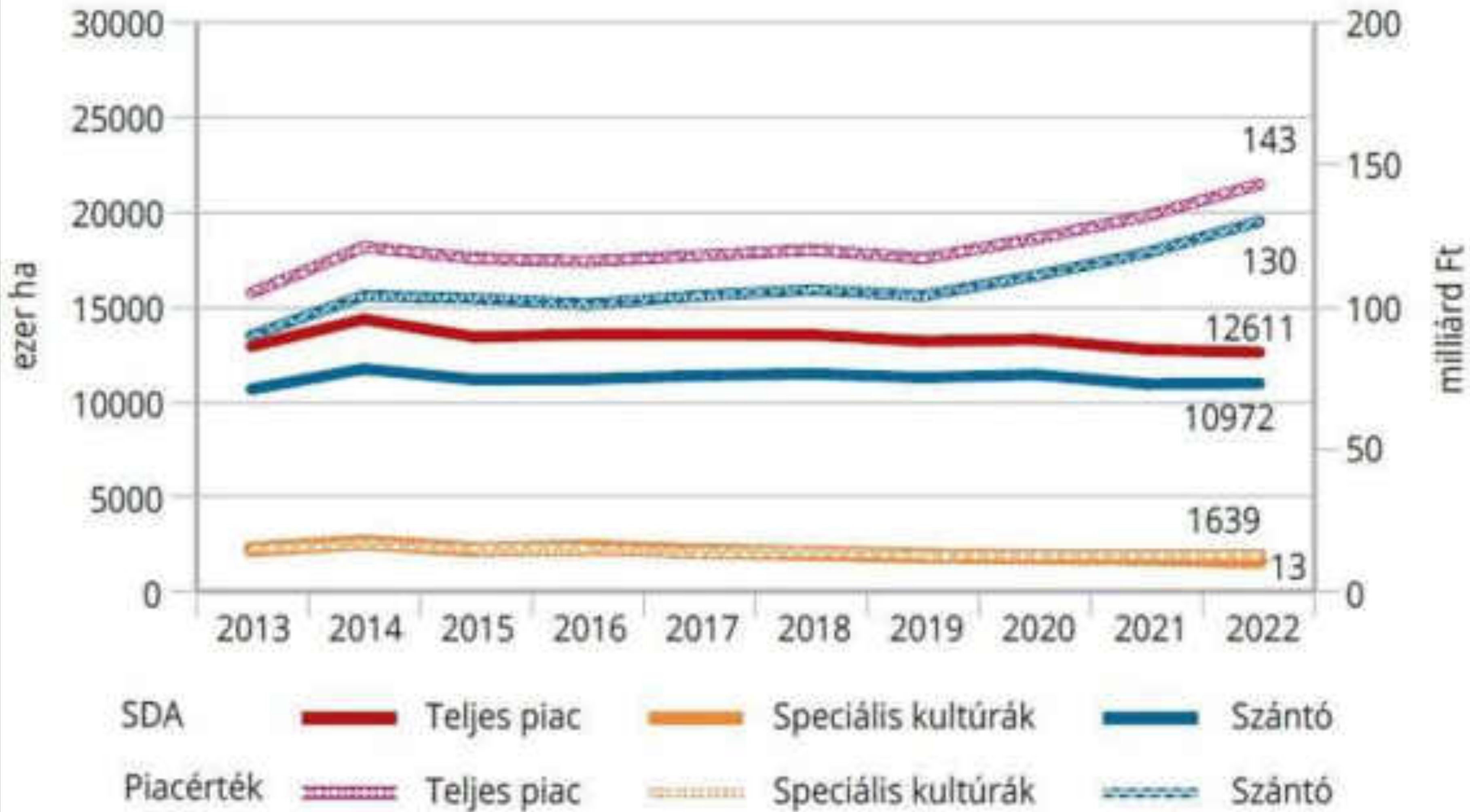

Az integrált növényvédelem az Európai Unió növényvédőszer politikájának fontos része, és **2014-ben kötelezővé is vált.**

A PAN International adatai alapján 2022 májusáig **195 növényvédőszer hatóanyag** volt kivonva/betiltva az EU-ban.

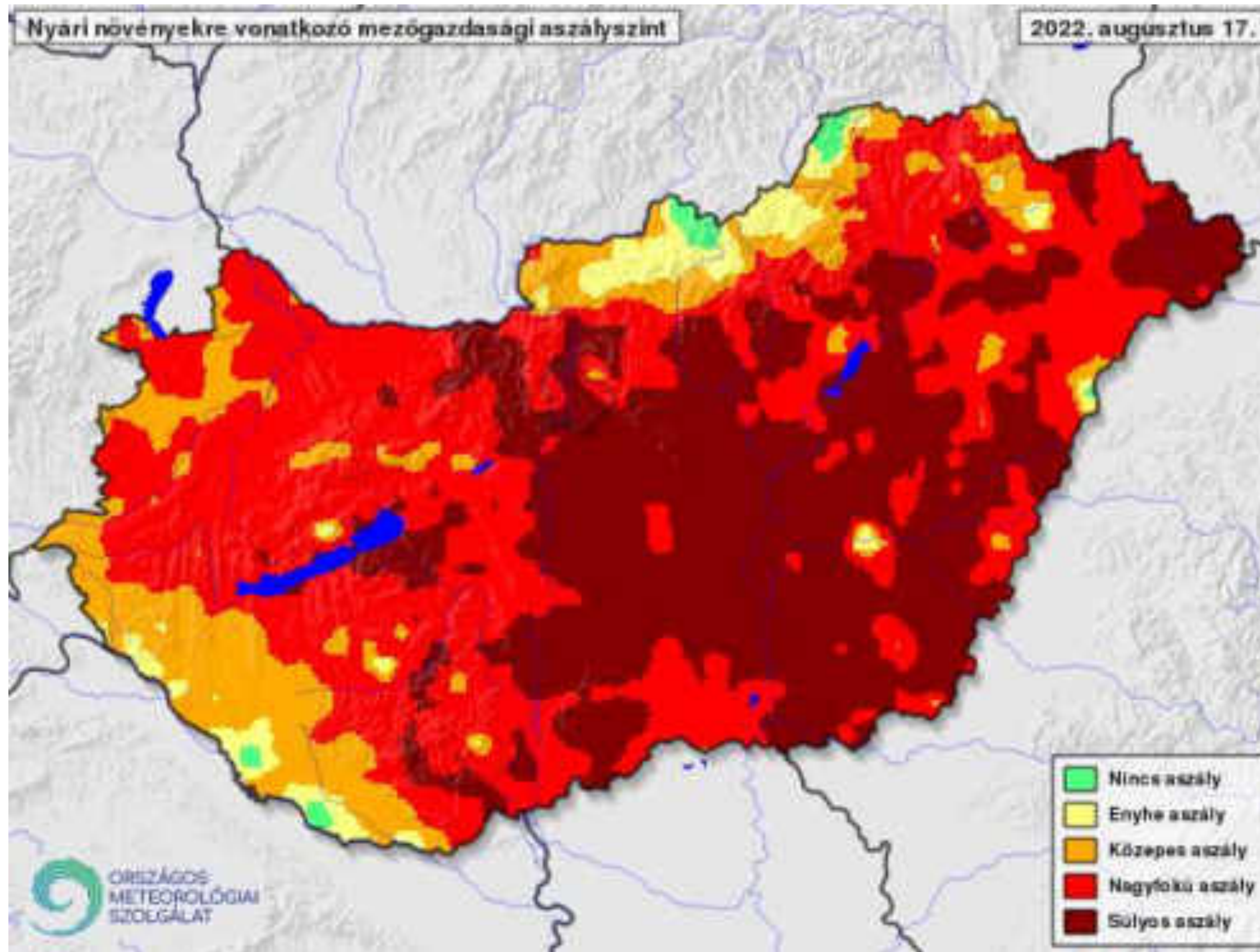
Forrás: Európai Számvevőszék, a 2009/128/EK irányelv III. melléklete alapján

1. ábra: A magyar növényvédőszerpiac-érték milliárd forintban és felhasznált termékek (SDA), ezer hektárban (2013-2022)

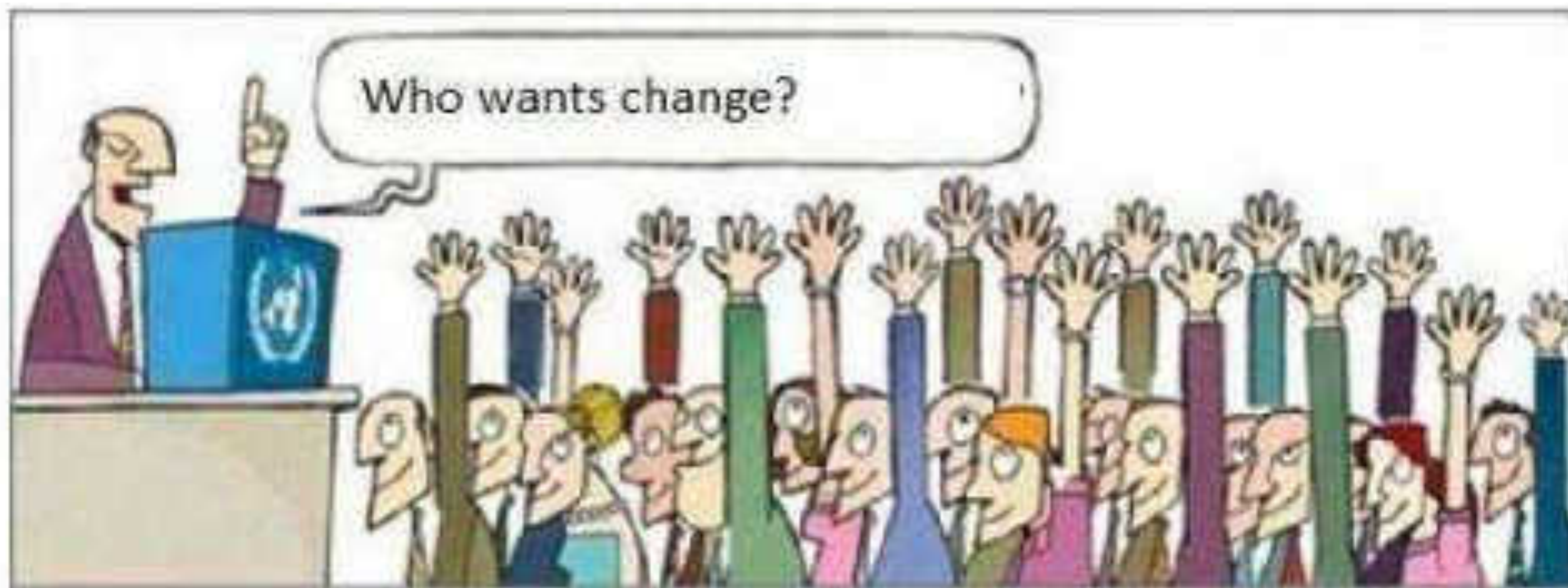

Forrás: Puskás 2022, Magyar Mezőgazdaság

Klímváltozás - 2022

Kukorica Békéscsaba környékén, 2022 aug. 17-én
Fotó: Kovács Attila

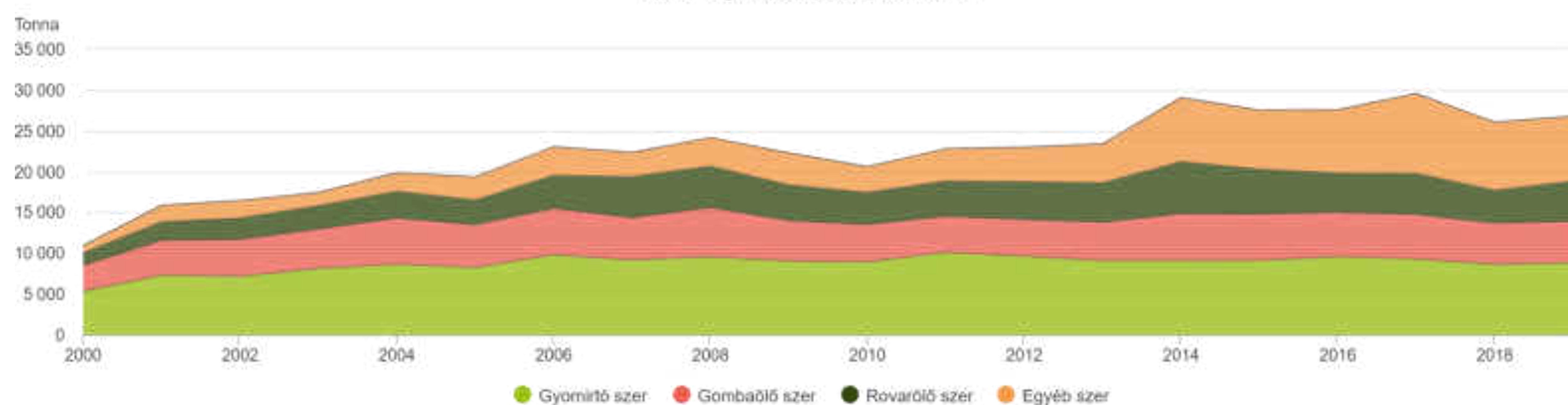
qome.ma/ZGtjZOL

Créé sur in Québec meme

Át kell állítani a gondolkodásunkat a kémiai inputanyagokon alapuló termelésről a biológiai folyamatokon alapulóra.

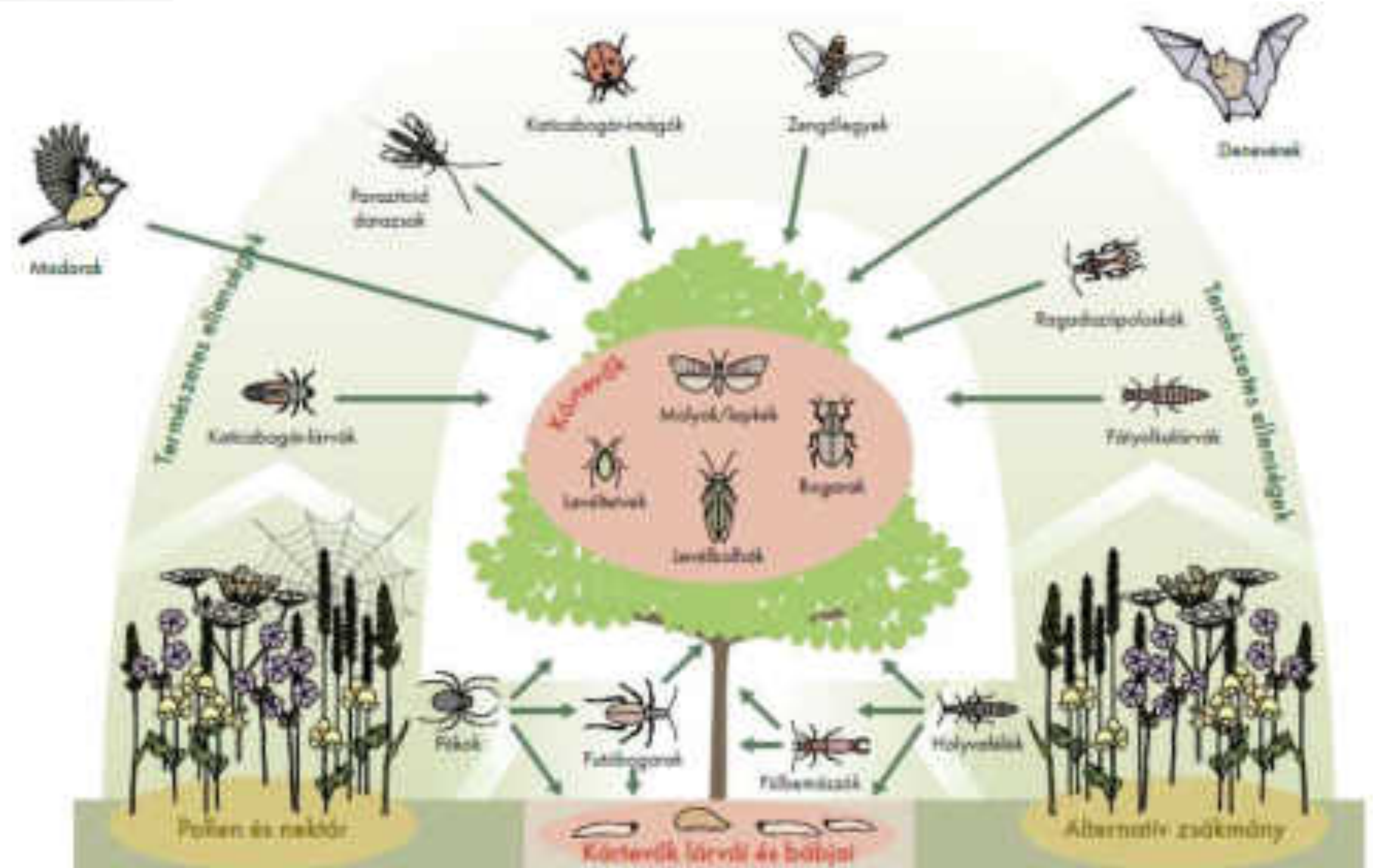
A jövőálló mezőgazdasági rendszerek kialakításában a növényorvos szakmának kiemelkedő szerepe és felelőssége van!

A növényvédő szerek értékesítése

Forrás: Agrárközgazdasági Intézet
http://nepd.aki.gov.hu/3555/17/C3%83VE8%20KADY%C3%81NY_2019_N%C3%B6vsz%20p

Növényvédelem ≠ növényvédő szer alkalmazás

Forrás: Thürig & Tamm 2023

ÖMKi | Ökológiai Mezőgazdasági Kutatóintézet

Intenzív mezőgazdaság vs. Agroökológiai mezőgazdaság

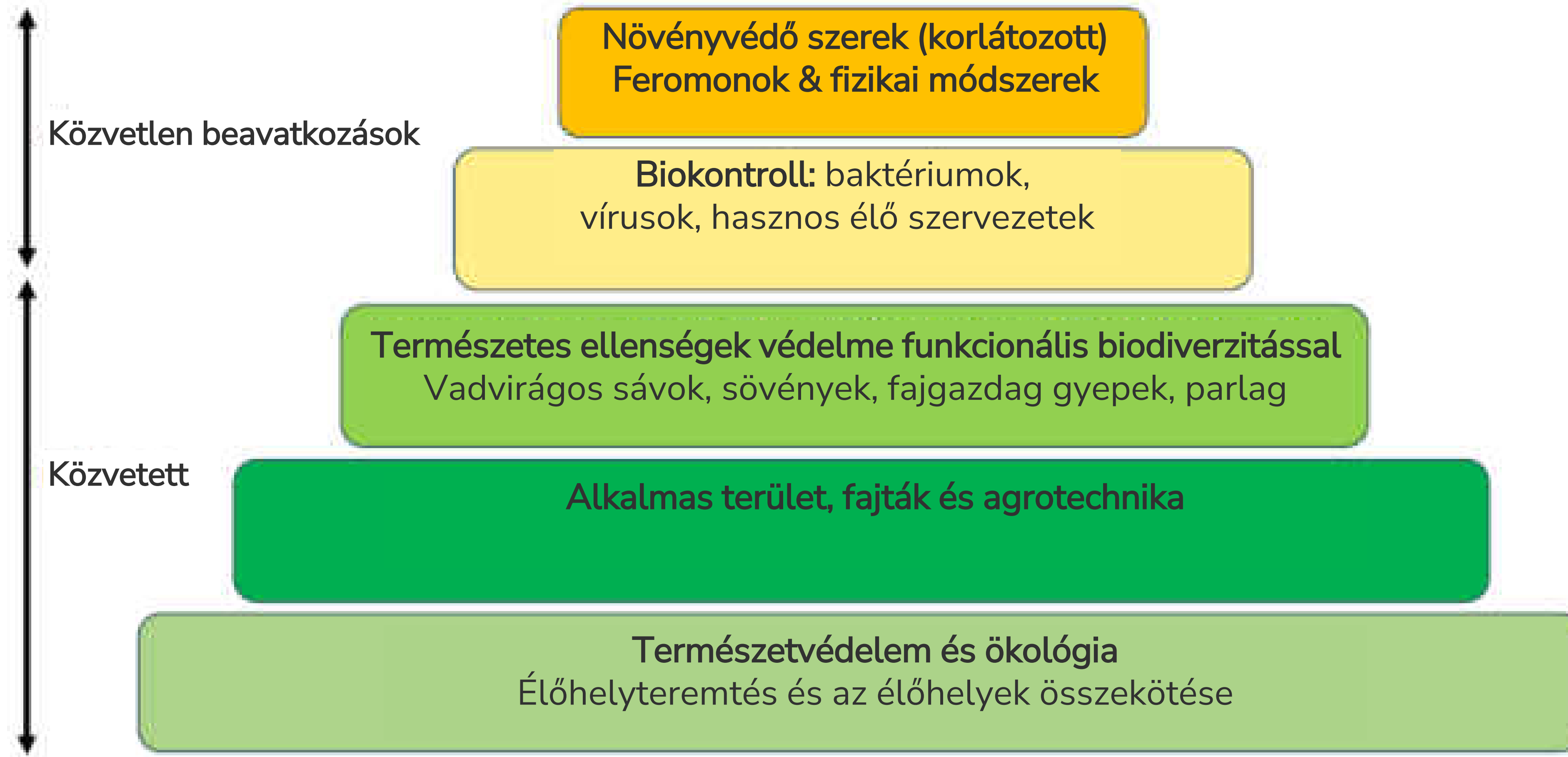
IPCC WG2 2022 Climate Change 2022 - Impacts, Adaptation and Vulnerability - Cross-Chapter Boxes and Cross-Working Group Boxes

Figure Cross-Working Group Box BIOECONOMY.1 | Left: High-input intensive agriculture, aiming for high yields of a few crop species, with large fields and no semi-natural habitats. Right: Agroecological agriculture, supplying a range of ecosystem services, relying on biodiversity and crop and animal diversity instead of external inputs, and integrating plant and animal production, with smaller fields and presence of semi-natural habitats. Credit: Jacques Baudry (left); Valérie Viaud (right), published in van der Werf et al. (2020).

Növényvédelmi stratégiák az ökológiai gazdálkodásban

Forrás: Thürig & Tamm 2023 alapján

Forrás: Agrárúnió, 2017

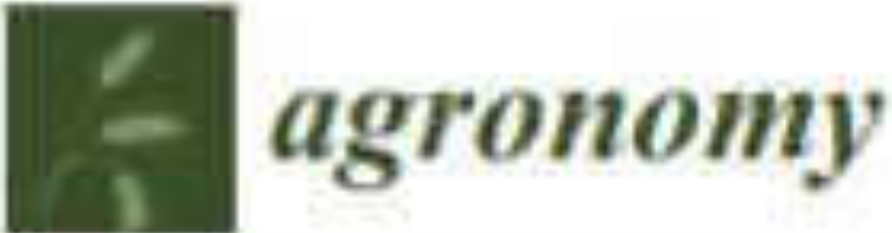

Növényvédelmi stratégiák az ökológiai gazdálkodásban

Forrás: Thürig & Tamm 2023 alapján

Bernhoft et al. 2022 – Öko és konvencionális gabonatermesztés hatása a fuzárium fertőzésre és a mikotoxin tartalomra

Review

Effect of Organic and Conventional Cereal Production Methods on *Fusarium* Head Blight and Mycotoxin Contamination Levels

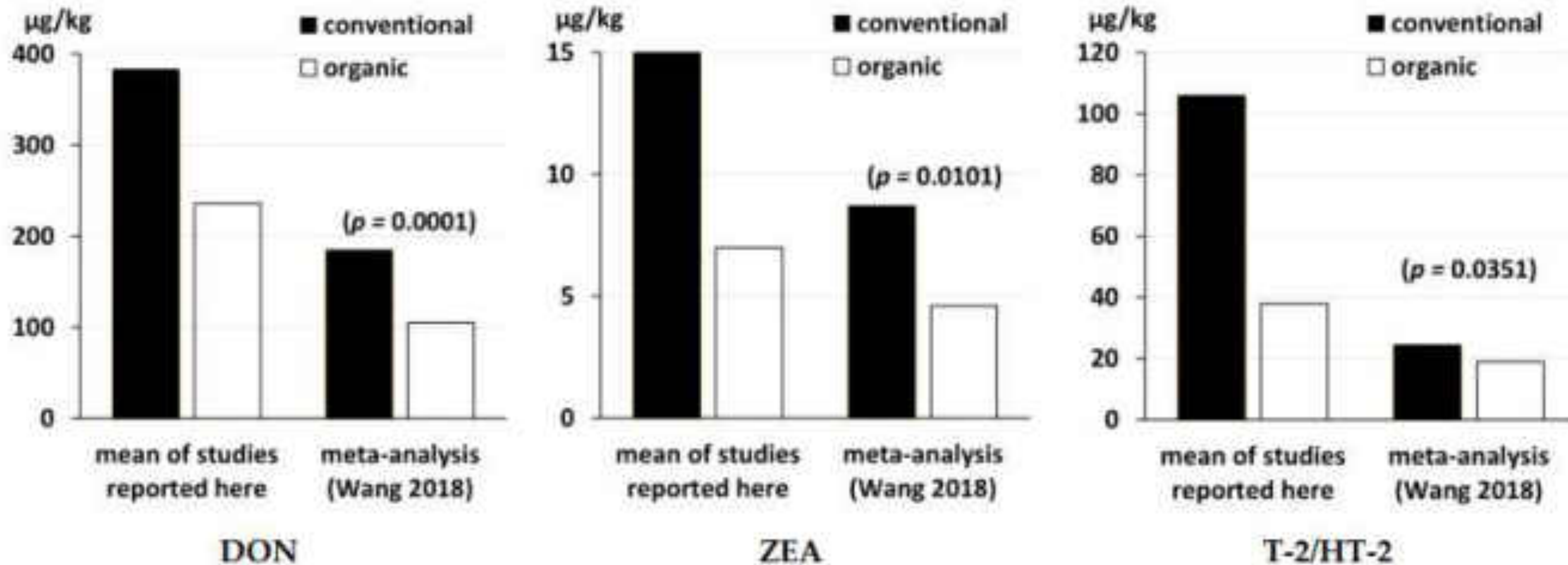
Aksel Bernhoft ^{1,*}, Juan Wang ² and Carlo Leifert ^{3,4}

¹ Norwegian Veterinary Institute, 1433 Ås, Norway
² School of Agriculture and Biology, Shanghai Jiao Tong University, Shanghai 200240, China; j.wang25@outlook.com
³ SCU Plant Science, Southern Cross University, Military Rd., Lismore, NSW 2480, Australia; carlo.leifert@gmail.com
⁴ Department of Nutrition, IMB, University of Oslo, 0372 Oslo, Norway
* Correspondence: aksel.bernhoft@vetinst.no

Abstract: *Fusarium* mycotoxins in cereals constitute major problems for animal and human health worldwide. A range of plant pathogenic *Fusarium* species that can infect cereal plants in the field are considered the most important sources of mycotoxins such as deoxynivalenol (DON), zearalenone

Forrás: Agronomy 2022, 12, 797.

<https://doi.org/10.3390/agronomy12040797>

Figure 1. Mean deoxynivalenol (DON), zearalenone (ZEA), and T-2/HT-2 toxin (T-2/HT-2) concentrations found in the field-experiment- and farm-survey-based studies reviewed here (see Tables 1–3) and in a recent systematic review and meta-analyses of data from field-experiment-, farm-survey-, and retail-survey-based studies carried out by Wang (2018) [46].

24 tanulmány számolt be alacsonyabb mikotoxin szennyezettségről öko művelésben, 16 nem talált szignifikáns különbséget, és kettő számolt be magasabb szintekről ökoban.

Mire következtethetünk?

Mikotoxin kockázatot csökkenti a...

- i) Sokszínű vetésforgó,
- ii) A talaj szervesanyag készletét gyarapító stratégiák, magasabb talaj mikrobiológiai aktivitás szintek
- iii) Megfelelő fajták kiválasztása

Mikotoxin kockázatot növeli a...

- i) Beszűkült vetésváltás
- ii) Forgatás nélküli művelés
- iii) Jelentős nitrogén műtrágya használat
- iv) Bizonyos fungicidek és herbicidek alkalmazása (azolok, stobilurinok, glifozát)
- v) Fogékony fajták alkalmazása

Lássunk egy példát: gabona fajtatesztek

On-farm gabona fajtatesztek 2012 óta

- 51 helyszínen
  - őszi búza
  - tönköly
  - alakor és tönke
- on-farm tesztek
2012 óta

- 7 helyszínen
- ÖMKi-VSZT-NÉBIH**
kisparcellás fajtatesztek
2020 óta

ÖMKi-VSZT-NÉBIH őszi búza öko kisparcellás kísérletben vizsgált paraméterek

- Helyszínenként 4 ismétlésben, randomizált elrendezésben
- Központilag vizsgált paraméterek (ÖMKi):
  - **Fuzárium fertőzöttség** (kalászolás, érés időszakában)
  - **minőségvizsgálat NIR elemzéssel** (fehérje, sikér stb., Mininfra Scan-T Plus)
- Helyszínenként vizsgált paraméterek:
  - vetési idő; kelés (kisorolás) napja; télállóság (csírázási erély figyelembevételével)
  - bokrosodáskori talajborítás
  - **gyomborítottság** (kalászoláskor)
  - kalászolás napja
  - növénymagasság
  - **növényegészségügyi vizsgálat** (levélbetegségek, kártevők)
  - dőlés a betakarítást megelőzően
  - aratási érettség napja, aratás ideje
  - **szemtermés**
  - **szemnedvesség**
  - **ezerszemtömeg**
  - **hektoliter súly**

Termés to/ha	Fehérje %	Nedves siker %	Termés to/ha	Fehérje %	Nedves siker %
4,1	11,1	23,0	1,0	12,9	27,0

**Alkalmazkodó képesség
(Tornyiszentmiklós, 2014)**

Gyomfojtó képesség Tiszaigar, 2018

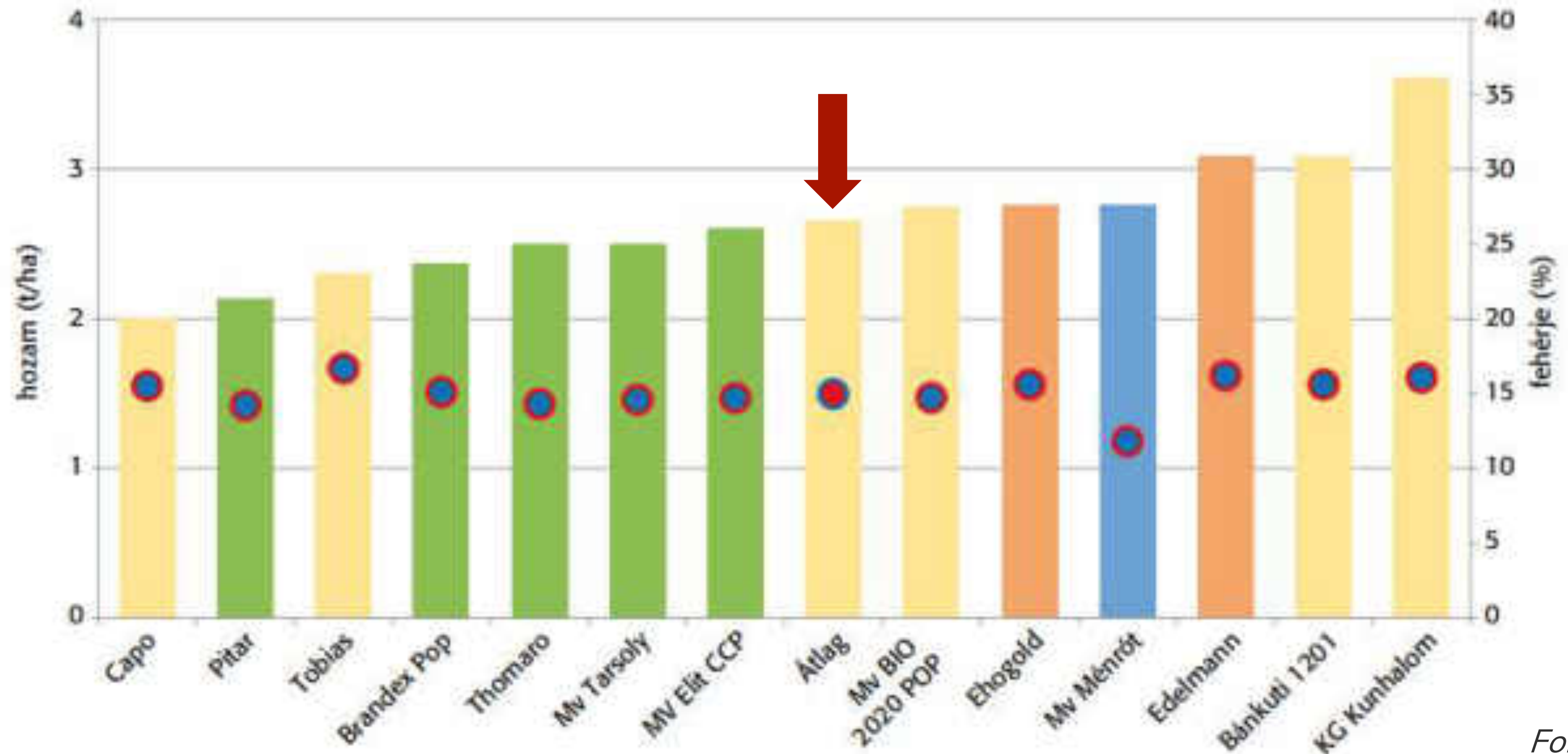
Gyomfojtó képesség - Füzesgyarmat, 2020

(... Tobias – Mv Káplár – Ehogold...)

Példa az on-farm eredményekre – Fűzesgyarmat 2021

6. ábra A 2021-es fűzesgyarmati búza fajtasor eredményei (somkóró elővetemény esetén) A körök a fehérje-tartalmat, az oszlopok a termés hozamot jelölik. Az oszlopok színe a minőségi szabvány szerinti besorolást jelzi (ld. 2. táblázat). A standard KG Kunhalom esetében a grafikonban közzétett érték az középérték, azaz a két mérés átlaga.

2023

Füzesgyarmat - Békés Vármegye						
fajta	minta mennyiség/parcella	fehérje	sikér	HLS	Zeleny	
GK Pilis	400	12,5	24,8	79	35	
Kristóf	379	12,6	23,9	76	36	
Mv Pántlika	370	13,2	25,4	75	37	
GK 18-20	367	11,4	20,7	74	29	
Mv Uncia	321	11,7	21,9	76	29	
Edelmann	307	12,6	25,2	77	37	
Mv Elit Pop	304	12,3	22,8	74	33	
Capo	297	12,5	25,0	77	36	
Mv Tarsoly	296	11,9	22,8	73	31	
átlag	295	12,5	24,1	75	35	
Arnold	293	13,7	28,0	75	43	
Tobias	285	12,9	25,5	74	38	
Ehogold	275	12,7	25,3	78	40	
Tilliko	262	11,9	20,5	73	31	
Mv Bio Pop	259	12,9	25,2	73	35	
GK 06-21	254	12,6	24,1	72	34	
Jegenye	254	12,6	23,4	72	33	
Pitar	250	11,9	22,0	75	28	
KG Kunhalom / standard	226	13,2	26,6	74	37	
Bánkúti 1201	198	13,1	24,0	74	37	

2013-2023:

Forrás: Földi 2023

*Ehogold (6x) **Capo (5x)** Lukullus (2x) Mv Kolompos (2x) **Edelmann (2x)** Arnold (2x)*

Ellenálló képesség - betegség-fogékonyság

2015/06/10 15:38

Fotó: + Dr. Csósz Lászlóné

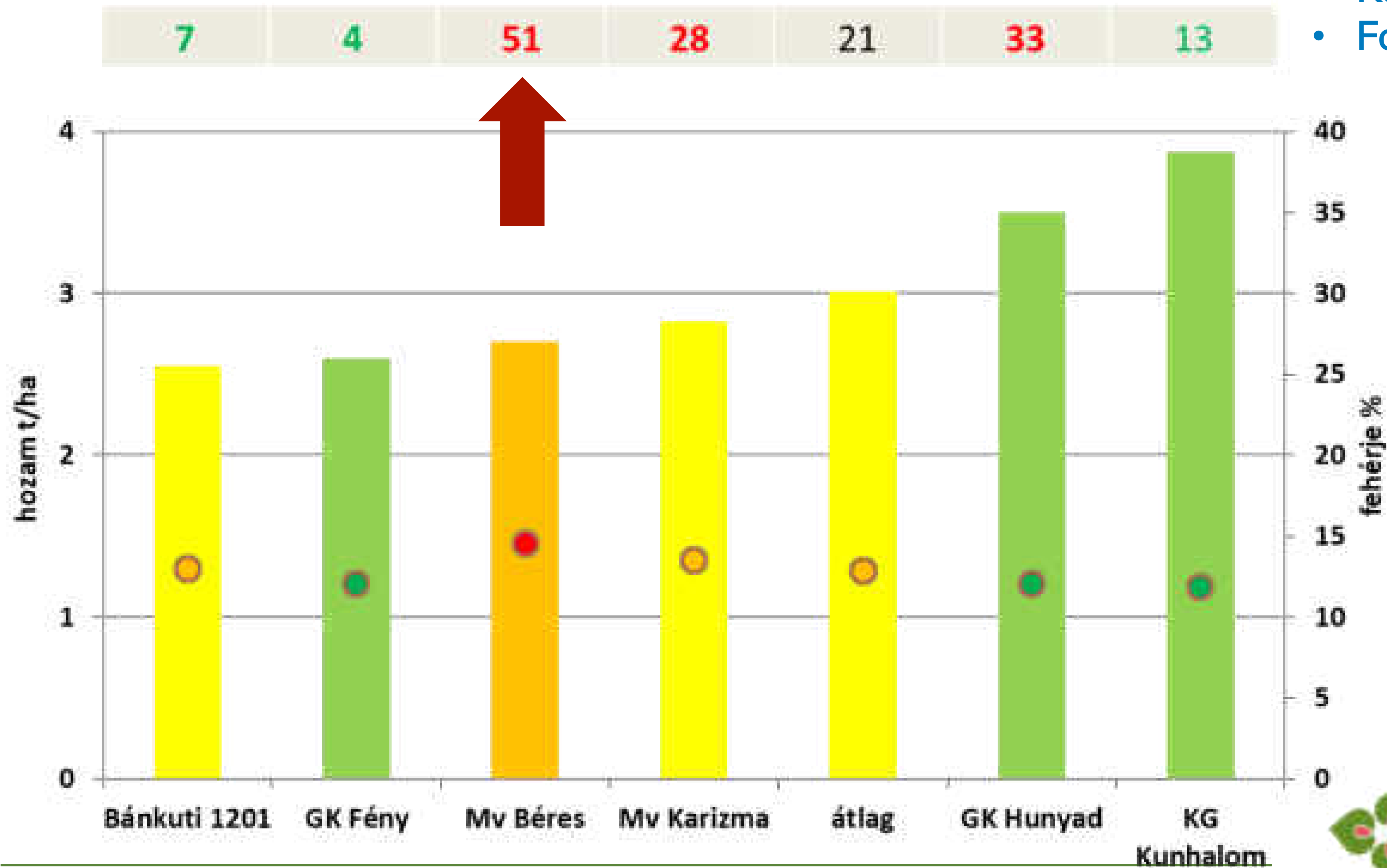

Fuzárium (kalászfuzáriózis) tapasztalatok – Nagydorog, 2016

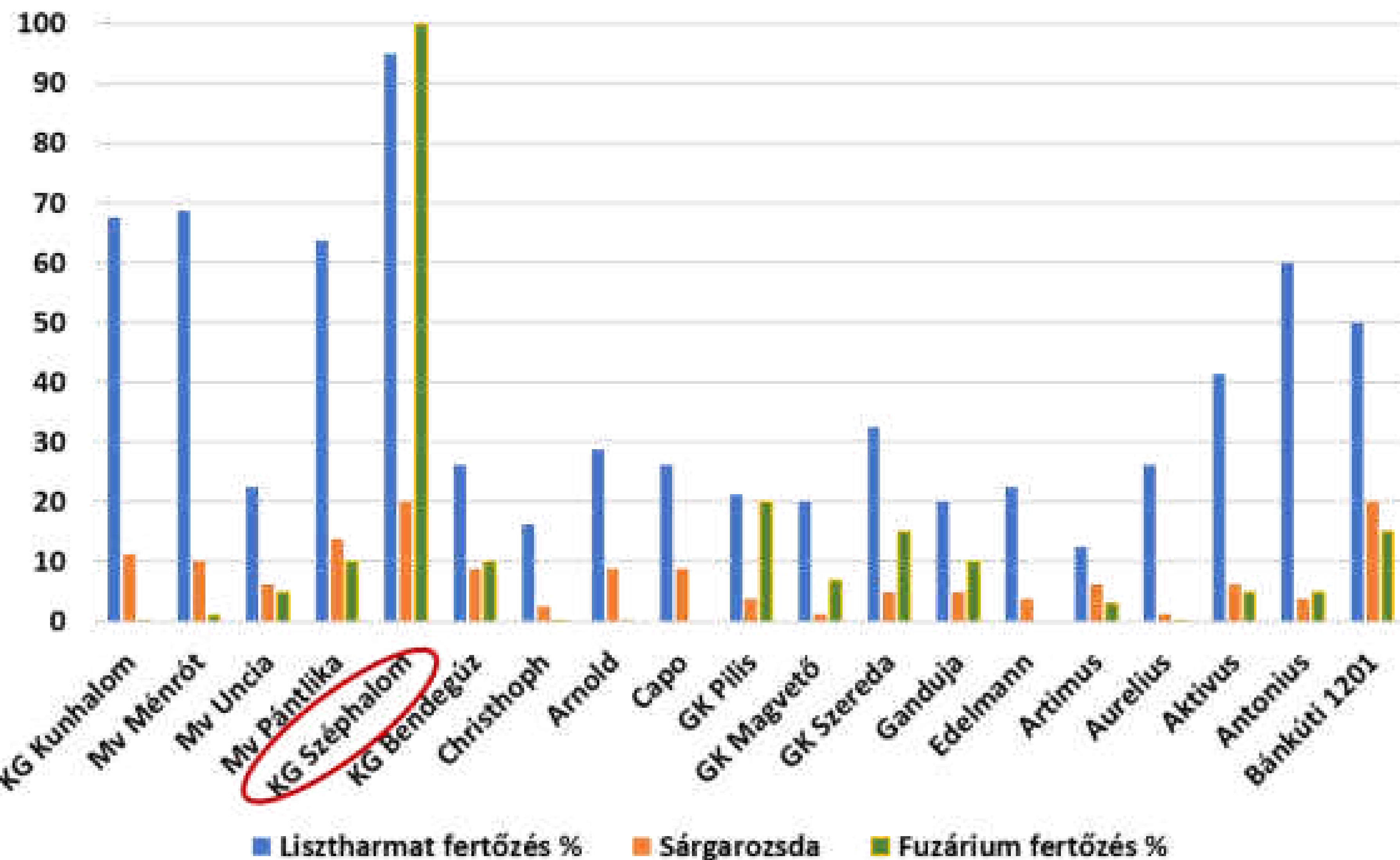
Fuzáriumos magfertőzöttség (%) – Nagydorog, 2016

- Kukorica elővetemény
- Forgatás nélküli művelés

Őszi búza öko kisparcellás kísérlet, Debrecen Kórtani felvételezés eredményei 2023

	DON (mg/kg)	Fuzariózis szemvizsgálata (%)
KG Kunhalom	0,053	12
Mv Ménrót	0,076	10
Mv Uncia	0,978	7
Mv Pántlika	<i>n.d.</i>	8
KG Széphalom	0,308	24
KG Bendegúz	0,171	12
Christoph	<i>n.d.</i>	5
Arnold	0,202	3
Capo	0,081	6
GK Pilis	<i>n.d.</i>	4
GK Magvető	<i>n.d.</i>	6
GK Szereda	0,067	10
Ganduja	<i>n.d.</i>	13
Edelmann	0,082	3
Artimus	0,124	5
Aurelius	0,077	4
Aktívus	0,116	6
Antonius	<i>n.d.</i>	5
Bánkúti 1201	<i>n.d.</i>	5

Fajgazdag sorköztakaró növényzet alkalmazhatósága a szőlő fenntartható növényvédelmében

2022 - Tokaj, Élő Sorköz (6 fajos) sorköz

2023 - Tokaj, diverz (19 fajos) sorközök

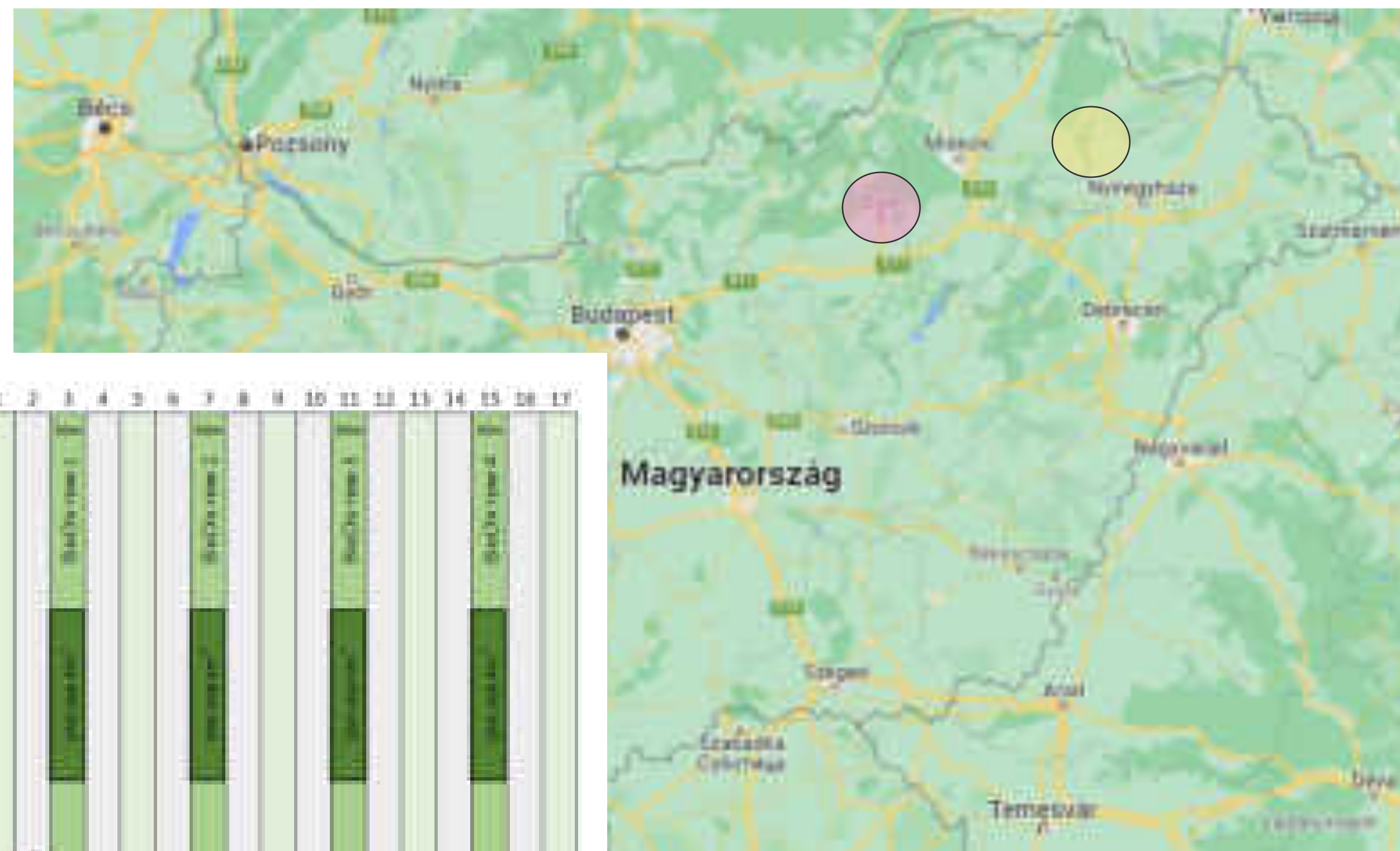

Forrás: Miglécz Tamás és Mezőfi László

Új vizsgálatainkat 2020-ban indítottuk 6 szőlőültetvény bevonásával

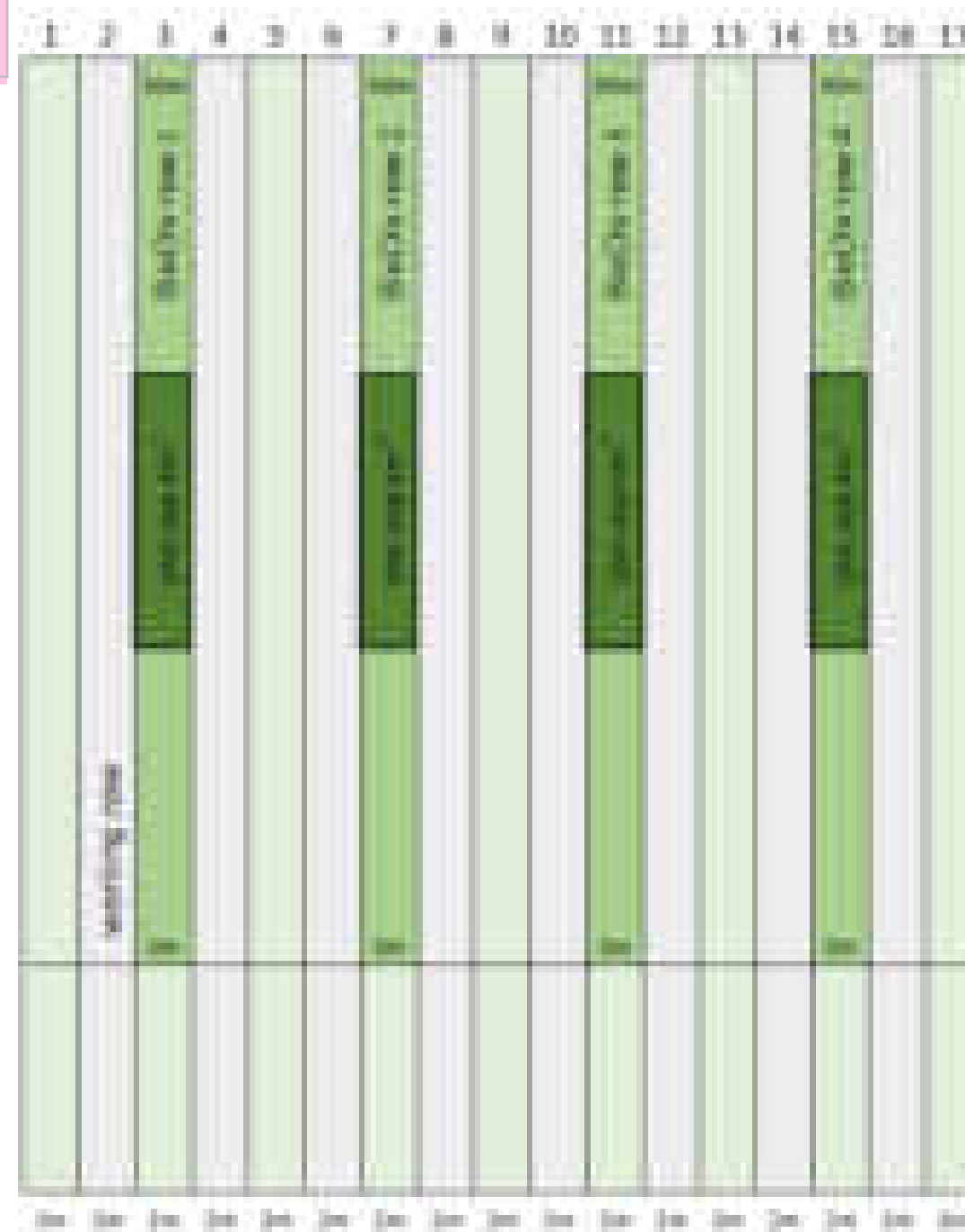
Szőlőültetvény	Disznókő Szőlőbirtok
	Gróf Degenfeld Szőlőbirtok
	Tokaj-Hétszőlő Birtok
	Eszterházy Károly Egyetem Tanborászat
	Hegyi-Kaló Pincészet
	Soóváry Bence szőlőtermelő

Szőlőültetvényekben két különböző magkeverék lett elvetve négy ismétlésben:

- **ÖMKi ÉlőSorköz (6 faj)**
- **Új diverz keverék (19 faj)**

Kontroll (spontán gyomflóra) sorok minden helyszínen négy ismétlésben.

Forrás: Mezőfi 2023

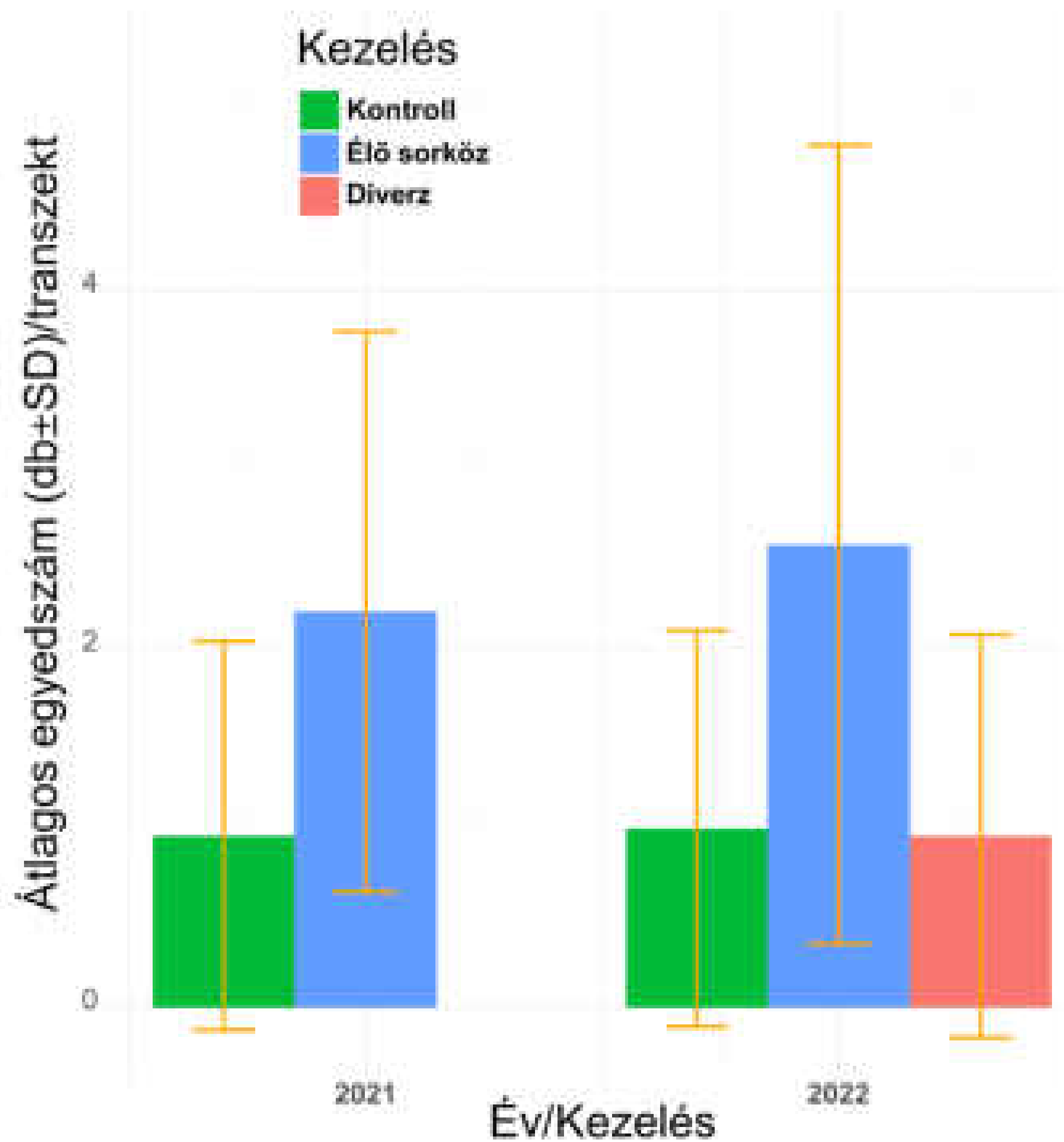
Összes ragadozó egyedszám

Katicabogarak

Pókok

Zengőlegyek

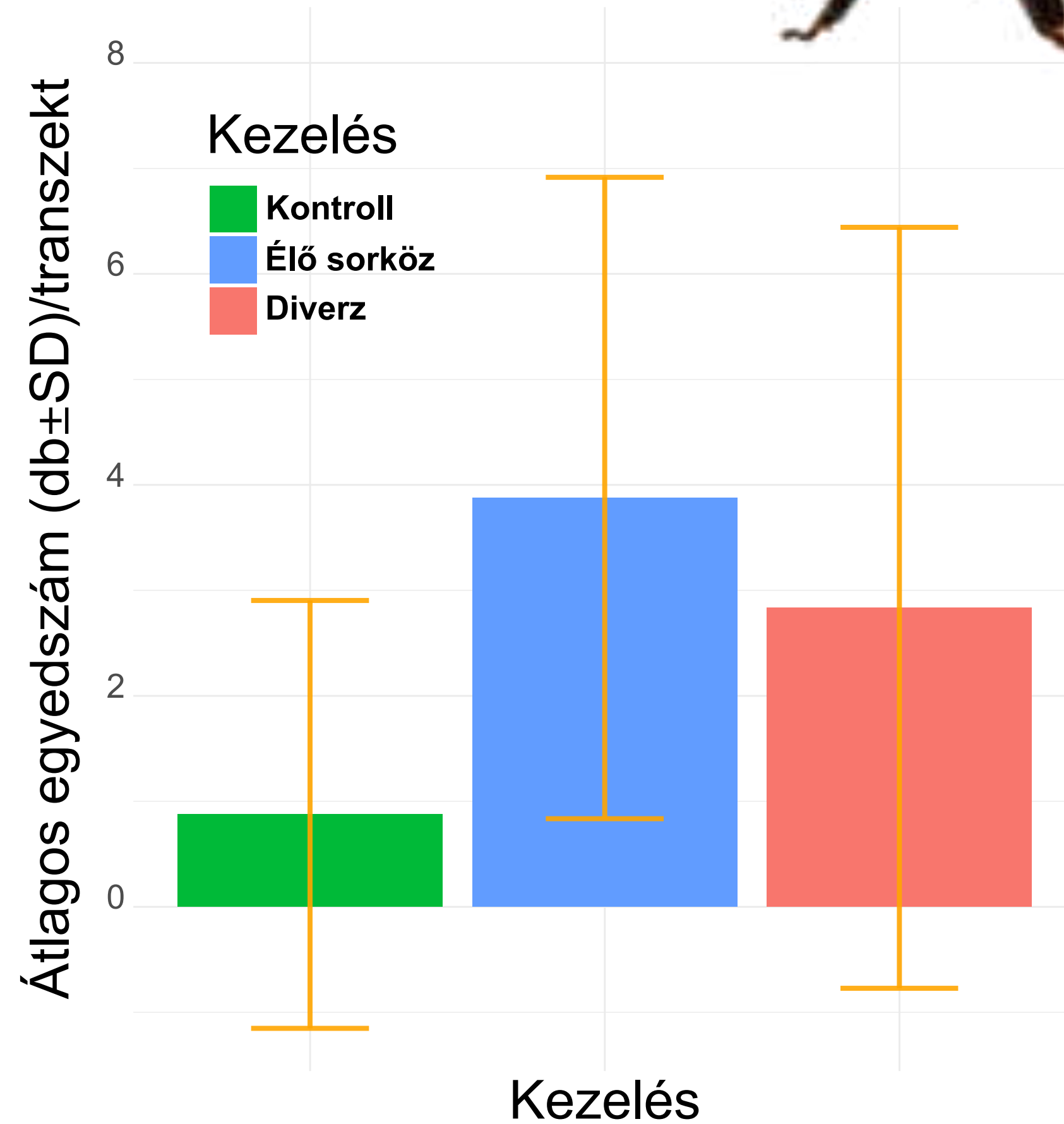
Parazitoid darazsak

Forrás: Mezőfi 2023

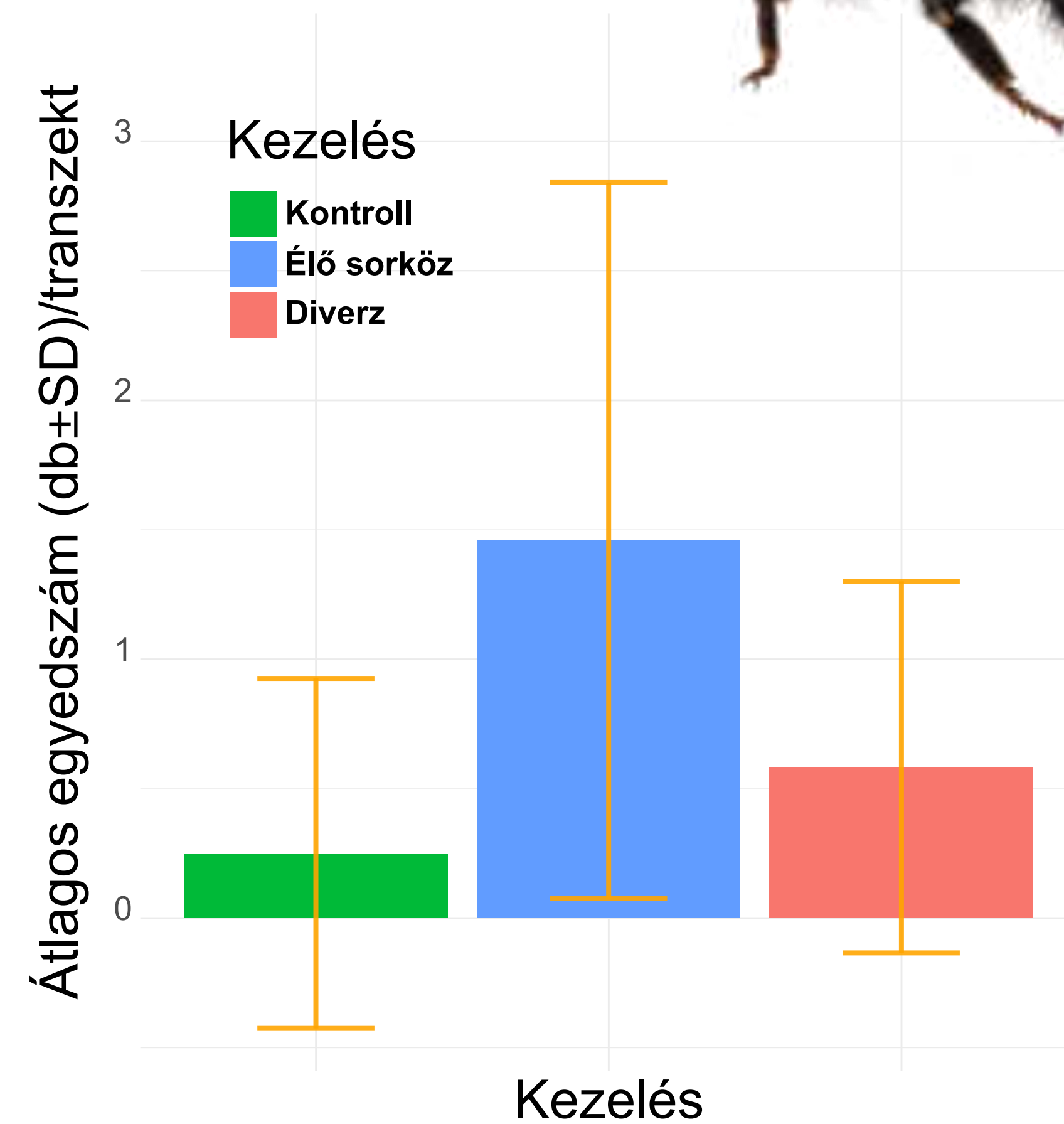
2023-as felvételezés eredményei, június

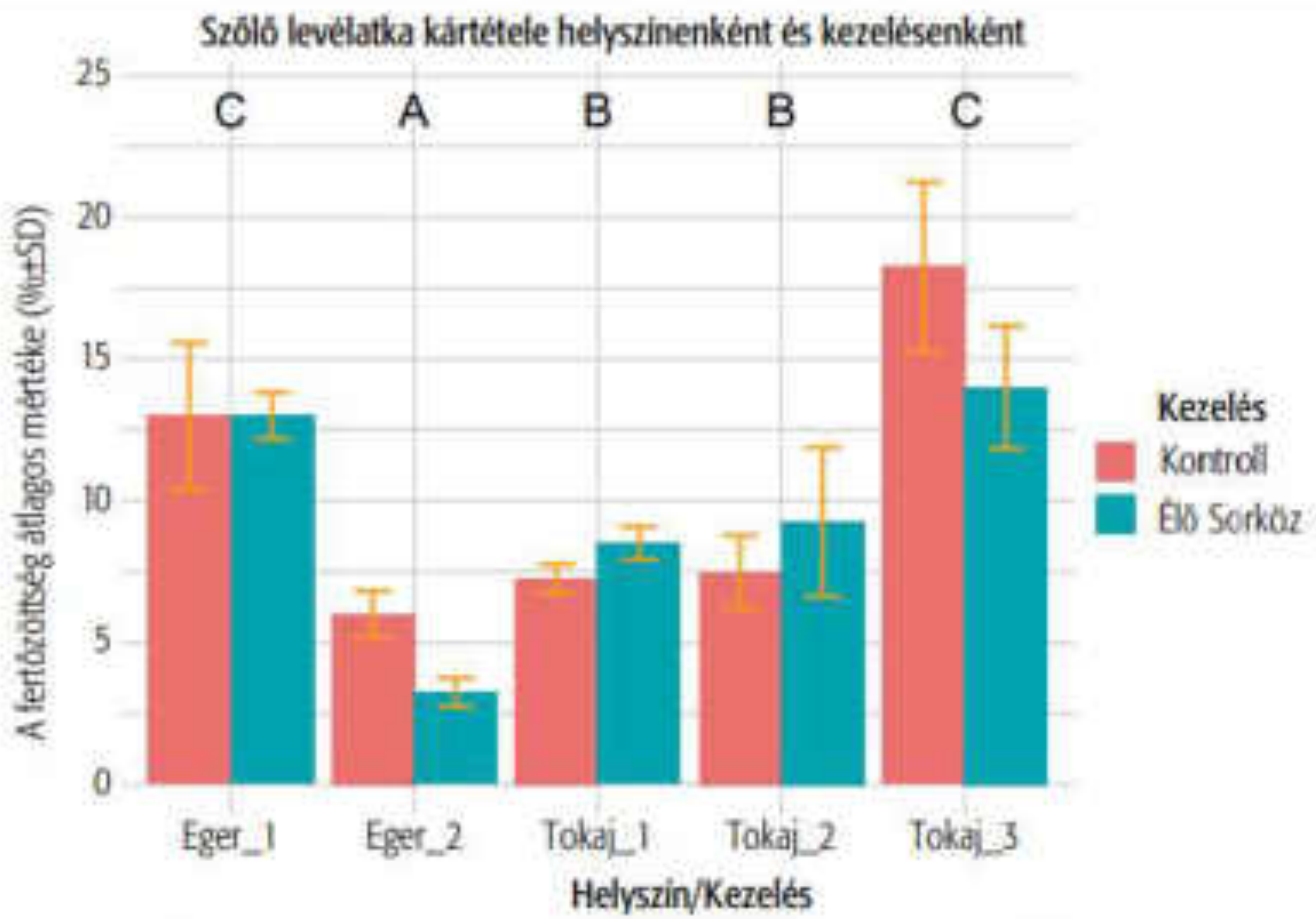
Háziméhek egyedszáma

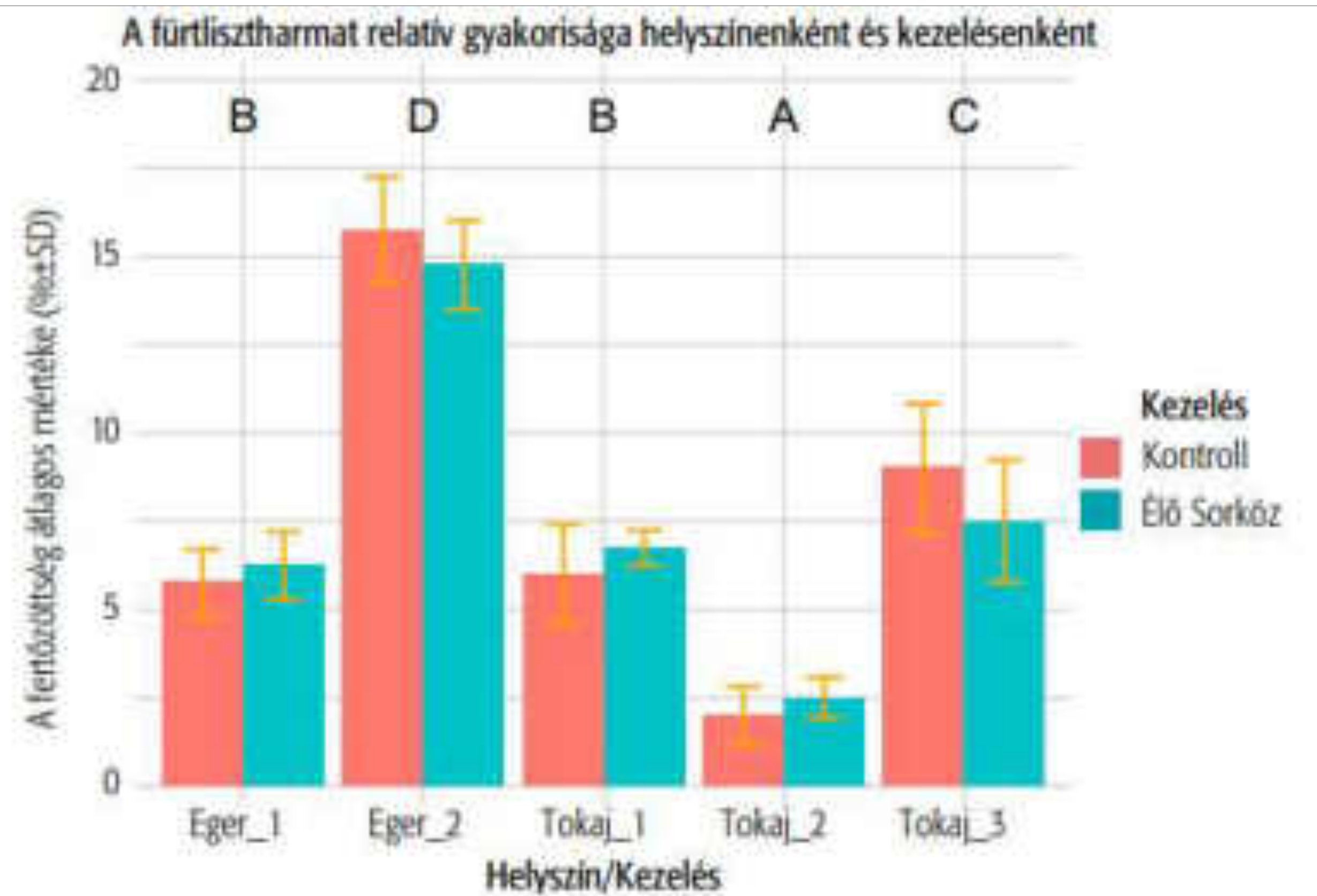
Vadméhek egyedszáma

Forrás: Mezőfi 2023

13. ábra. A szőlő-levélatka kártételének mértéke az egyes helyszínek esetén különbözött (2022-es júniusi felvételezés alapján). Az oszlop-párok feletti betűk a helyszínek között tapasztalt szignifikáns különbséget ($P < 0,05$) jelzik.

15. ábra. A fürtlisztharmat előfordulási gyakorisága jelentősen különbözött az egyes helyszínek esetén (2022-es augusztusi felvételezés alapján). Az oszlop-párok feletti betűk a helyszínek közötti szignifikáns különbséget ($P < 0,05$) jelzik.

Forrás: Mezőfi & Miglécz 2023

Következtetések

- Fontos a biodiverzitás optimális mértékének kialakítása
- A megfelelő honos, évelő, gyepi fajok alkalmazása
- A növényvédelmi hatás nem közvetlenül a károsítás csökkentésében jelentkezik, hanem valószínűleg összetettebb, általános reziliencia – pl. hősokk elleni védekezés

MAGYAR NEMZETI
VIDÉKI HÁLÓZAT

Köszönöm a figyelmet!

Dr Drexler Dóra

dora.drexler@biokutatas.hu

ÖMKi

Hungarian Biotechnology Research Institute
Research Institute of Organic Agriculture | Forschungsinstitut für Integrierte Landbau